UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo ii. de eade[m] do[minicam].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Visual Library

q̄ ſemiauit bonū ſemē i agro ſuo. Jſte hō
chr̄s ē q̄ ꝑ ſe: ⁊ apl'os: ſemiauit bonū ſemē
in agro. i. i mūdo: ſiue i eccl'ia: ſeu i aia labo
re ſanguie chr̄i exculta. Bonū inquā ſemē
.i. doctrinā catholicā. Vl' ſic ipe dn̄s poſt//
ea expoſuit bonū ſemē. hi ſūt filij regni. O
q̄ta diligētia ē h̄ bonū ſemē chr̄i cuſtodiē
dū. ¶ Scd̄a ē ꝯſideratio formidāde ꝑui//
tat ꝫ q̄ ꝑ zizania ſigr̄ur. iō dic/ Cū dormi//
rēt hoīes. i. ꝑlati ad cuſtodiā eccl'ie depu//
tati qn̄ ſūt negligentes dormire dicūtur vt
Aug. exponit. Venit inimic⁹. i. diabol⁹ q̄
ſupſeminauit zizaniā ſeu lolia i medio tri
tici. i. errores ⁊ iniq̄tates: ſeu filios neq̄.
vt ipe dn̄s exponit. Nota aūt ꝙ ꝑlati dor//
miūt tripl'r. Vl' cū torpēt inertia. vl' cū re//
ſoluūt laſciuia/ ⁊ cū ꝑmūt ignominia. Per
hāc etiā dormitionē ſigr̄ur negligētia cu//
iuſlibet circa cuſtodiā ſue ꝑſone. q2 vnicui
q̄ꝫ dr̄ illō Deut. iiij. Cuſtodi temetipm̄ ⁊
aiaꝫ tuā ſolicite. Poſſum⁹ etiā dicere ꝙ ini
mic⁹ hō dr̄ ſuſurro ⁊ bilinguis q2 ſupſemi
nat zizaniā diſcordie int̄ amicos ⁊ ꝓximos
Eccl'i. xxviij. Suſurro ⁊ bilinguis maledi
ctus. m'ltos em̄ turbat pacē hn̄tes. ¶ Ter
tia ē ꝯſideratio notāde diuerſitat ꝫ q̄ notat̄
ibi. Cū aūt creuiſſet herba: ⁊ fructū feciſſz
ꝑ effectū oꝑis/ tūc apparuerūt zizania per
manifeſtationē erroꝝ ⁊ ſordiū pc̄ti Chꝛy.
Jn ꝑncipio em̄ heretici obumbrāt ſeipos
Cū aūt m'ltā acceprā libertatē ex ſmone/
aliq̄s cū eis ꝑticipauerit/ tūc venenū effun
dunt. Sic etiā ꝑ ſucceſſuꝫ tp'is manifeſtat̄
zizania diſcordie ab iniq̄s ſemiata. Matt.
vij. A fructib⁊ eoꝝ cogſcetis eos. Exēplū
de ſupſeminātib⁊ zizanioꝝ. Et de zizanioꝝ
apparitione: habem⁹ in ꝑpl'o iudeoꝝ q̄ pro
tp̄e chr̄o adheſerunt ⁊ ei honorifice obuiā
venerūt: ſꝫ ſcribe ⁊ pharifei ſupſeminaue//
rūt zizania q̄ apparuerūt cū ꝑpl'i petierunt
barrabā dimitti ⁊ chr̄m crucifigi. Sene//
ca. Nemo pt̄ diu ferre ꝑſonā fictā: cito i na
turā incidūt q̄b⁊ ꝟitas nō ſubeſt. Qui aūt
ex ſolido naſcunt̄/ tp̄e in meli⁹ ꝓficiunt.

PRo tertio Audiſtꝫ ⁊c̄. Ne credatꝫ me//
tere fructū gl'ie ſi ſemirauerit ꝫ ſemen
neq̄tie. Nā vt dicūt iura pc̄tā ſuos debent
tenere actores. Extra d̄ ꝯſtitutionib⁊. ca.
Cognoſcētes ſi. Et de his q̄ fiūt a maiori
par. capl'i. c. Queſiuit. et. C. d̄ penis. l. Sā
cim⁹. Notate ꝙ ſtult⁹ eēt q̄ ab aduerſario
recipiēs zizania: ſupſemiaret tritico: ⁊ ſpe
raret metere puꝝ triticū. Expone: etiā no
tādo illō Gal'. vj. Nolite errare: de⁹ nō ir//
ridet̄: q̄cꝫ ſemiauerit hō hec ⁊ metet.

¶ Sermo. ij. de eadē do.

SJnite vtra//
q̄ꝫ ⁊c̄. Et pax chr̄i exultet i cor
dib⁊ vr̄is in q̄ ⁊ vocati eſtis in
vno corꝑe et grati eſtote Col'. iij. Ad tria
apl's hortat̄/ q̄ faciūt bonū creſcere ad ſpi//
ritalē exultatōnē. Pax a chr̄o data exultet
.i. exultare vos faciat ad ſupnalē vnionē/ i
q̄. ſ. pace vocati eſtꝫ i vno corꝑe. i. ad viuē//
dū in vno corꝑe ad cordialē gr̄aꝝ actionē ⁊
grati eſtote. De ꝑmo Phil'. iiij. Pax dei q̄
exuperat oēm ſenſū cuſtodiat corda veſtra
⁊c̄. De ſcd̄o Ro. xij. Multi vnū corp⁹ ſu//
mus i chr̄o. De tertio Col'. j. Gr̄as agen//
tes deo pr̄i q̄ dignos nos fecit in ꝑtē ſortꝫ
ſctoꝝ in lumine. ¶ Sinite.

PRo ꝑmo. An de⁹ iuſte ꝑmittat ſupſe
minari zizania tritico/ h̄ ē, bonos i pec
catū ruere/ ⁊ malos int̄ bonos viuere: Q2
nō/ q2 pi⁹ pr̄ nō dꝫ exponere filiū ꝑiculo.
Cōtra. Juſtū ē vt volūtas libera: ſue liber
tati relinquat̄. ex q̄ libertate ꝓdeunt oīa
mala Rn̄det Bon̄. i breuiloq̄o par. j. c. ix.
Cū voluntas dei ſit ꝑma cā efficaciſſima:
nullo mō pōt aliq̄s aliud efficere niſi ipſa
cooꝑante ⁊ coefficiēte. Null⁹ deficere pōt
aut peccare: niſi ipſa iuſte deſerente. Juſte
aūt deſerit q2 iuſtū ē vt ſic miſtret res q̄s
ꝯdidit vt nō infringat leges q̄s indidit. et
ſic cooꝑet̄ reb⁊ q̄s creauit vt tn̄ eas agere
ꝓprios mot⁹ ſinat. Et iō ſi liberꝝ ad vtrūl
bet ꝟtibile: d̄ lege nature dimittat i malū
cadere h̄ nō ꝑmittit niſi iuſte. Hec Bon̄.
¶ Pro ſun. Ex h̄ ꝙ ſunt aliq̄ mali int̄ bo
nos: magꝫ apparet bonoꝝ iuſticia. Ariſt.
i fine. j. elenc̄. Oppoſita iuxta ſe poſita ma
gis eluceſcūt. Ex h̄ etiā magꝫ apparet dei
gr̄a vicꝫ ꝙ boni nō ꝓprijs virib⁊ ſꝫ dei gr̄a
bona faciūt. iuxta illō poete pāphili. Pro//
ficit abſq̄ꝫ deo null⁹ i orbe labor. Cū ḡ q̄rit̄
An de⁹ iuſte ⁊c̄. Dic m̄. Ex q̄ ꝯclude ꝙ vni
cuiq̄ꝫ ſua culpa ē iputāda q2 ex liberoarbi
trio peccat. Hiero. i q̄ſtionib⁊ ad helbidiā
Hoīes ſuo arbitrio derelicti ſūt Neq̄ꝫ em̄
bonū aut malū neceſſitate faciūt ſꝫ volūta
te: vt credētes coronā accipiāt: icreduli ſup

plicĩꝭs mãcipẽt. Audite o pctõres lubrici inuidi ⁊c̃. Nulla ẽ excuſatio. Nã vt dr̃ ſeñ. ad lucil. Valẽtioꝛ oĩ foꝛtuna anĩcꝰ ẽ: ⁊ in vtrãqꝫ partẽ ipe res ſuas ducit: brẽqꝫ ac miſere vite ipe cã ẽ. Eſt igiẽ volũtas inoꝛdiata oꝛigo oĩm maloꝝ. Figura. Geñ. xxvj. Eſau ꝓpria volũtate duxit vxoꝛes ↄ volũtatẽ iſaac ⁊ rebecce vñ offẽſi ſũt iſaac ⁊ rebecca. Spũalit̃ eſau interp̃tat̃ vanꝰ ſiue fruſtra. Mali q̃ppe ⁊ vani inoꝛdinata affectiõe adherẽt tpaliũ cupiditati: ⁊ carnaliũ voluptati: qbꝫ offẽdit̃ xp̃s ⁊ eccl̃ia. Eccl̃i. xv. Appoſui tibi ignẽ ⁊ aquã: ad qð cũqꝫ volueris poꝛrige manũ.

PRo ſcðo. In p̃cedẽti ⁊c̃. h̃ de ſcðo: ſcꝫ ð myſterio cauẽde eradicatiõis qð notat̃ i euãgelio: q2 accedẽtes ſui p̃ris familias q̃rẽtes vñ veniſſent zizania: dixerũt ei. Vis imꝰ ⁊ colligimꝰ ea: Et ait. Nõ. ne foꝛte col. zizania era. ſimul ⁊ triticũ Sinite vtraqꝫ creſcere: vſqꝫ ad meſſem. Ubi notãde ſũt tres ↄſideratiões.

Pꝛia ẽ ↄſideratio affectiue ĩtrogatõis
Scða eſt cõſideratio diſcrete rñſiõis.
Tertia ẽ ↄſideratio ↄgrue dilatiõis.

Pꝛima igit̃ ⁊c̃. Q2 ſui q̃ſierũt. Vis imꝰ et col. ea. Augꝰ. de ↄcoꝛ. euãg. Dz intelligi ſuoꝝ noĩe: ipõs fideles: q ⁊ bonũ ſemẽ dicunt̃. Ex diuerſis em̃ ſignatiõibꝫ: vna res diuerſas ſĩl̃itudines recipit ſic ⁊ de ſe dñs ait q ipe ſit ianua: ⁊ q ipe ſit paſtoꝛ. Boĩ igr̃ deſiderãt ſepatõꝫ maloꝝ ð medio iuſtorũ ne vicꝫ ĩficiãt̃ ⁊ coꝛrũpãt̃ iuſti. Scða ẽ ↄſideratio ĩfoꝛmatiue rñſiõis. cũ dr̃. Nõ ne foꝛte colligẽtes zizania eradicetꝭ ſil̃ et triticũ. i. qð ẽ triticũ q̃ ad alios Sic ſi eradicet̃ ñ p̃mo ↄuictꝰ ex q̃ ſcãdalizãt̃ aliꝭ fideles: ⁊ ſic eradicat̃ ꝑ ſcãdalũ. vl̃ qð ẽ futurũ triticũ. Jð dr̃ hiero. Dat̃ locꝰ p̃nie ⁊ monemur ne cito ãputemꝰ f̃rẽm: q2 fieri p̃t vt ille q hodie ẽ ꝑ noxio deputatꝰ dog̃te: cras r̃ſipiſcat ⁊ incipiat defẽdere ṽitatẽ. Eſt g̃ notãð. q tplex ꝓhibet̃ eradicatio ſiue ꝑ excõicatõeꝫ ſiue al̃s: vicꝫ feſtiata. dãnoſa: ⁊ ſuſpicioſa. Feſtiata ẽ quã ñ p̃cedit ãmonitio Dãnoſa qñ mĩ̃titudo i cã vl̃ p̃nceps niſi fuerit cã manifeſte redũdãs ĩ iniuria eccl̃e: q2 vt dr̃ Aug. Aliq̃ñ ſũt tolerãdi mali ꝑ pace eccl̃e qñ timet̃ ð ſciſmate. Suſpicioſa ẽ qñ ñ hr̃ certitudo de alicuiꝰ hereſi vl̃ vicio. Tales g̃ ñ ſũt eradicãdi. Jtẽ vt ait Aug. Multi p̃mo zizania ſũt: ⁊ poſtea triticũ fiũt: q niſi cũ mali ſũt / patiẽt̃ tolerẽt̃: ad laudabilẽ mutationẽ nõ ꝑueniũt. Tertia ẽ ↄſideratio ↄgrue dilatõis: cũ dr̃ Sinite vtraqꝫ. i. bonos ⁊ malos creſcere vſqꝫ ad meſſẽ. i. vſqꝫ ad ↄſũmationem. Sic̃ vt ipe dñs exponit Hiero. Videt̃ g̃ h̃ ẽẽ ↄtrium illi p̃cepto. Auferte malũ ð medio veſtri. Sꝫ notãdũ q int̃ triticũ ⁊ zizaniã eſt qð nos appellamꝰ loliũ: q̃diu herba ẽ. et necdũ calamꝰ venit ad ſpicã. Sic fides ẽ ſimilitudo. Monet g̃ dñs ne ṽbi / qð ambiguũ ẽ: cito ſniã ꝓferamꝰ ſꝫ deo iudici reſeruemꝰ Aug. Miſericoꝛdit̃ coꝛripiat hõ qð p̃t / qð ãt nõ p̃t patiẽt̃ ferat: ⁊ ex dilatiõe gemat. Turba aũt iniq̃ꝝ: cũ facultas ẽ in ꝓplis ꝓmendi ſmonẽ: g̃n̄ali obiurgatione ſicẽda ẽ. De deo aũt certũ ẽ q malos patẽter expectat vt ↄuertant̃ / aut vt ꝑ eos boni exercitent̃ ⁊ purgent̃. Exẽplũ. Expectauit dñs pharaonẽ ſed ad vltimũ ſũmerſit pharaonẽ i mari Exo. xiiij. Expectauit iudeos vt ab idolatria redirẽt ſꝫ tandẽ ꝑ babyloniꝭ captiuauit. vt hr̃. iiij. li. Reg. Sꝫ notate Greg. Jllos grauius damnat q̊s h̃ diu longanimiter poꝛtat.

PRo tertio. Audiſtis ⁊c̃. Notate. Differt dñs punire: vt feſtinemꝰ penitere Attẽdite qð dr̃ lex. Creſcente malicia: creſcere dꝫ ⁊ pena. ff. ð ſuis fugitis. l. Quicqꝫ. et. c. qñqꝫ freq̃nt̃. vt lite nõ ↄteſtata. §. Si nõ. Audite: Si rex mãdauerit crimĩnoſo. nolo moꝛtẽ tuã / veni ad me i p̃nia ⁊ oĩa tibi indulgeo. ⁊ ille paꝝ aut nihil curauerit neqꝫ ad regẽ venerit: neqꝫ a crimĩe ceſſauerit. Jteꝝ aũt mãdat rex / ⁊ ille nihil curat ⁊c̃. Nõne g̃uit̃ puniendꝰ ẽ. Expõe ⁊ applica notãdo ṽba Valeriꝭ. li. j. Lento etenim gradu ad ſui vindictã diuina p̃cedit ira: ſꝫ tarditatẽ pene grauitas recompenſat.

Dñica. v. poſt Epiph. Sermo. iij

SJnite vtraqꝫ ⁊c̃. Verbũ xp̃i abũdet in vob abũdant̃: i oĩ ſapia docẽtes ⁊ cõmonẽtes voſmetipõs i pſalmis et hymniſ ⁊ cãticꝭ ſpiritalibꝫ: i gr̃a cãtantes ĩ coꝛdibꝫ vr̃is dño Col. iij. Ut creſcatꝭ ĩ ṽtute: audite exhoꝛtationẽ pauli dicentꝭ Verbũ xp̃i ⁊c̃. i. obſuatio ṽbi xp̃i: qð (ſicĩ inuit̃ ex ſequentibꝫ) tres hꝫ conditiões fructuo